

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmałościami co środy, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Anglia. — Francya. — Niemce. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 19. maja. Dnia 19. maja 1854 wyszedł i rozesłany został z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie, Oddział II., część III. z roku 1854 dziennika rządowego dla kraju koronnego Galicyi.

Zeszyt ten zawiera pod

- Nr. 5. Obwieszczenie krakowskiej komisji gubernialnej z dnia 14. lutego 1854 o wolnym handlu zbożowym w obwodzie Krakowskim.
- Nr. 6. Uwiadomienie krakowskiej komisji gubernialnej z dnia 1. marca 1854, o rozciągnięciu zakazu budowania familijnych grobów w kościołach, na wielkie księstwo Krakowskie.
- Nr. 7. Obwieszczenie rządu krajowego z dnia 2. marca 1854, iż na próbę zaprowadzonym będzie w Brodach jarmark na wełnę.
- Nr. 8. Obwieszczenie rządu krajowego z dnia 6. marca 1854, którem na pokrycie wydatków lwowskiej Izby handlowej na rok administracyjny 1854, rozpisuje się dodatek do podatku zarobkowego na upoważnionych do wyboru tego okręgu.
- Nr. 9. Obwieszczenie prezydium krajowego z dnia 13. marca 1854, którem zakazuje się wywóz kos do Multan i Wołoszczyzny.

Sprawy krajowe.

(Własnoręczne pismo Jego c. k. Apost. Mości do p. ministra spraw wewnętrznych.)

Wiedeń, 16. maja. Jego c. k. Apost. Mość raczył wydać następujące pismo własnoręczne do Swego ministra spraw wewnętrznych:

Kochany baronie Bach! Groźny obrót stosunków politycznych w ogóle, silne korpusy wojsk mobilizowane z przyczyny zawikłań orientalnych na granicach Mego państwa, a szczególnie ta okoliczność, że na wschodnich i północnych granicach jego ustawiają znaczne siły wojskowe, wymaga kroków przeczności zdolnych zabezpieczyć należycie monarchyę przeciw wszelkim ewentualnościom i podać oraz środki, by mocno zagrożone tem pożałowania godnem nieporozumieniem interesa państwa Mego i przynależne mu stanowisko w Europie w całym znaczeniu skutecznie ochronić.

Zważywszy to nakazałem wzmocnienie sił wojskowych w południowo-wschodnich i północno-wschodnich krajach państwa i uznałem za rzecz potrzebną rozporządzić nowy pobór rekrutów w liczbie 95,000 ludzi.

Polecając panu poczynić w porozumieniu z Moją naczelną komendą armii niezwłocznie potrzebne kroki, czuję potrzebę wyrazić przekonanie, że Moi wierni poddani równie przy wykonaniu tych środków, jakoteż we wszystkim, co dla zabezpieczenia Mego państwa i trwałego ochronienia honoru i interesów jego rozporządzą, okażą nanowo udowodnione po wszystkie czasy poświęcenie, gotowość i wierny patriotyczny sposób myślenia.

Wiedeń, 15. maja 1854.

Franciszek Józef. m. p. (W. Z.)

(Administracyjno-sądowa organizacya Galicyi itd. — Ciąg dalszy. Ob. N. 107—114. Gaz. Lwows.)

Obwód Brzeżański.

Trybunał pierwszej instancyi, Sąd obwodowy w Złoczowie, urzędowa siedziba okręgów: 1. Rohatyn, 7.5 przestrzeń 25,542 mieszk. gm.: Rohatyn (miasto) z Babińcami i Kutcami, Potok, Stratyń (miasteczko), Stratyń (włość), Dubrynów, Puków, Podwinie, Zoleczów, Danileze, Zafanów, Dziczki, Jahłusz, Załuże, Soloniec, Wierzbitówce, Zalipie, Zawadówka, Podgrodzie, Podburze, Wyspa, Łupsza, Melna, Jawcze, Czereze, Ruda, Cześniaki, Łopuszna i Honoratówka, Firlajów (miasteczko), Józefów, Kleszczowna, Lipica górna, Obelnica, Putiatyńce, Łuczynce, Babuchów, Koniuszki, Ujazd, Podkamień (miasteczko) z Prybeniem, Fraja, Bieńkowce.

2. Przemyślany, 8.5 przestrzeń, 26,577 mieszk. gm.: Przemyślany (miasteczko), Borosów, Brykoń, Ciemierzynce, Krosienko, Ladańce, Pleników, Wypyski, Wiśniowczyk, Stryhańce, Wołków, Wojciechowice, Meryszczów, Ostałowice, Tuczna z Prybinem, Zedo-

wice, Niedzieliska, Kimirz, Uszkowice z Czupernosowem. Błotnia, Brzuchowice, Biłka, Kosteniów, Pletenice, Pniatyn, Baszów, Podusilna, Dunajów (miasteczko), Biała, Nowosiółka, Poduszów, Poluchów, Potoczany, Rekszyn z Pisarówką, Dussanów, Janszyn, Dobrzańca, Korzelice, Kulków, Krasnopuszca.

3. Bursztyn, 7.4 przestrzeń, 26,627 mieszk. gm.: Bursztyn (miasteczko), Ludwikówka, Jezierzany, Junaszów, Korostawice, Stasiowa wola, Kuropatniki, Kunieczki, Nastaszyn, Tenetniki, Bołszowce (miasteczko), Hanowce, Herbutów, Popławniki, Boków, Chorstków, Hnileze, Sieniawka i Panowice, Kąkolniki (miasteczko), Bybło, Chochoniów, Dytiatyn, Jabłonów, Meducha, Międzyhorce, Siemikowce, Słobudka, Zagórze, Kunaszów, Lipica dolna, Skomorochy stare, Skomorochy nowe, Podszumlańce, Sarniki górne, Sarniki dolne, Sarniki średnie, Swistelniki, Szumlany, Sławentyn, Zelibory, Byszów, Dryszców.

4. Chodorów, 7.7 przestrzeń, 27,322 mieszk. gm.: Chodorów (miasteczko), z Wolczatyczami, Borodezyce, Bukawina, Demidów, Mołotów, Dobrowlany, Mołodyńce, Nowosielce, Podliski, Suchorów, Zagóreczko, Żyrawa, Czyżyce, Dziewiętniki, Juśkowce, Jadwiegi, Kołohury, Hołdowice, Hrusiatycze, Knihyńce (miasteczko), Oskrześnice, Wasieczyn, Laszki górne, Laszki dolne, Ostrów, Horodyszcze, Cetnarskie, Oltyniowice, Horodyszcze królewskie, Psary, Dehowa, Doliniany, Pomonięta, Ruda, Czartorya, Podniestrzany, Stankowce, Zalesie, Strzeliska (miasteczko), Strzeliska (włość), Łuczany, Leszczyn, Oryszkowce, Nahorynie, Zagórze, Brzozdowce (miasteczko), Podhorce, Hranki, Kutty, Turzanowce, Borynicze, Drohowyże, Berteszów, Dniw, Kmesiolo.

5. Bóbrka, 8.4 przestrzeń, 28,819 mieszk. gm.: Bóbrka (miasto), Ernsdorf, Lany, Mühlbach, Pietniczany, Rehfeld, Sarniki, Bakowce, Lubieszka, Repechów, Trybuchowce, Żabokruki, Budków, Dźwinogród, Hlibowice wielkie, Horodysławice, Hryniów, Szotomyja, Suchodół *cum att.*, Łopuszna, Kocurów, Mikołajów, Olchowiec, Podjarków, Podhorodyszcze, Podmanasterz, Podsosnow, Romanów, Siedliska, Staresiolo, Wodniki, Wołoszczyzna, Hlibowice świrs., Lanki małe, Swirz (miasteczko), Kopan i Gniła, Stoki, Sokółówka, Choderkowce, Strzałki, Wybranówka (miasteczko), Bryńce cerkiewne, Bryńce zagórne, Borusów, Wołowe.

6. Podhajce, 10.0 przestrzeń, 29,180 mieszk. gm.: Podhajce (miasteczko) z Haliczem i Zahajcami, Łysa, Michałówka, Rudniki, Siółko, Uhryniów z Starem miastem, Szwejków, Czeremchów, Tustobaby, Korzowa, Zawadówka i Huta, Zawałów (miasteczko), Zastawce, Jabłonówka, Nossów, Serebne, Zaturzyn, Białokiernica, Gniłowodny, Hołhocze, Dobrowody, Wolica, Wierzbów, Zastawce, Horozanka z Berkami, Siolo i Wołoszczyzna, Bożyków, Litwinów, Wołoszczyzna, Markowa, Mużyłów, Mądzielówka, Kotuzów, Nowosiółka, Justynówka, Bekersdorf.

7. Kozowa, 9.7 przestrzeń, 30,984 mieszk. gm.: Kozowa (miasteczko), Wiktorówka, Krzywe, Małowody, Medowa, Wymysłówka, Sosnow z Tudyką, Teofipolka, Uwsie, Wybudów, Telacze, Szczepanów, Augustówka, Ceniów, Olesin, Dubszcze, Komarówka, Kozówka, Koniuchy, Budyłów, Płotycza, Glinna, Chorobród, Chorościec, Kaplińce, Złoczówka, Helenków, Kozłów (miasteczko), Cecory, Dmuchawiec, Horodyszcze, Krasna, Plaucza wielka, Plaucza mała, Pokropiwna, Słobudka, Taurów, Kalne.

8. Brzeżany, 9.6 przestrzeń, 33,407 mieszk. gm.: Brzeżany (miasto), Raj (włość), Hinowice, Baranówka, Kuropatniki, Budyłówka, Kotów, Leśniki, Łapszyn, Nadoroźniów, Olchowiec, Posuchów, Potutory, Zolnówka, Rybniki, Nowogrobla, Szybalin, Sarańczuki, Baśnikówka, Trościaniec, Żuków, Szumlany, Byszki, Potok, Kurzany, Podwysokie, Hucisko, Demnia, Wolka, Mieczyszczów, Rohaczyn (miasteczko), Rohaczyn (włość), Narajów (miasteczko) z Lanami, Narajów (włość), Wierzbów, Dworce, Buszcze, Poruczyn, Plichów, Wolica, Urman, Dryszców, Litiatyn.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Wiedeń, 15. maja. Według ogłoszenia umieszczonego w urzędowej Gazecie Pragskiej z dnia 13. b. m. polecił Jego ces. król. Apostolska Mość z oznaczeniem terminu 29. maja do zaprowadzenia nowo organizowanego namiestnictwa także w Czechach, ministrowi spraw wewnętrznych, ażeby w własnym zakresie działania wydał potrzebne w tym względzie postanowienia tranzitoryczne. Wyszło przeto rozporządzenie ministeryjne z dnia 30. z. m. postanawiające, że Namiestnik i namiestnictwo Czech począwszy od powyżej ozna-

czonogo dnia wejść mają w wykonanie zakresu działania oznaczonego najwyższymi postanowieniami z dnia 14. września 1852 z tem zastrzeżeniem, że starostwa okręgowe aż do ich rozwiązania zatrzy mają dotychczasową swoją władzę urzędową. Rządy obwodowe mają nadal zatrzymać sprawy wchodzące w ich zakres działania, które według nowej organizacji nie należą do namiestnictwa, mianowicie należy do nich nadzorowanie władz podrzędnych i pośredniczenie w korespondencji urzędowej między władzami podrzędnymi a namiestnictwem aż do zaprowadzenia nowych władz obwodowych. Sprawy szkolnej władzy krajowej przechodzą dnia 29. maja do namiestnictwa. Oprócz tego nakazuje się władzom obwodowym, ażeby się w sposób odpowiedni przyczyniały do dalszego przeprowadzenia organizacji. Podobne przygotowawcze postanowienia wydane zostały także co do innych krajów koronnych, gdzie się zaprowadza nowa organizacja administracyjno-sądowa; z tego więc wnosić można, z jaką gorliwością Rząd bez ustanku pracuje nad wielkiem i ważnem dziełem przekształcenia stosunków administracyjnych.

(Lit. koresp. austr.)

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 15. maja. Jego Ces. król. Apostolska Mość przyzwolił najlaskawiej kwotę 10,000 zlr. dla ulżenia nędzy między ludnością w Saroskim, Zemplińskim, Ungherskim i Beregh'skim komitacie.

(W. Z.)

Urzędowa Gazeta w Wenecyi wymienia w numerze z dnia 12. maja sześć indywiduów, nazwiskiem Paeto Maechi, Giacomo Rosetti, Antonio Fratta, Giovanni Pugnetti, Francesco Basilica i Antonio Cristofoli, którzy zkazani za zatajenie broni i amunicji na kilkuletnie więzienie w twierdzy Arad, teraz na mocy najwyższego aktu łaski uzyskali wolność. — Telegraficzna wiadomość z Wenecyi z dnia 14. maja donosi, że się w tem mieście spodziewają wkrótce przybycia Jego królewiczowskiej Mości księcia Fryderyka Wilhelma Pruskiego, który zamierza poświęcić kilka tygodni zwiedzeniu osobliwości tamtejszych. — Z Turynu donoszą, że rząd zamierza sprawy konsularne oddzielić od ministerstwa spraw zagranicznych i wcielić je do ministerstwa finansów. — Z Lugano donoszą, że kilku Szwajcarów przebywających w tamtejszej okolicy i w kantonie Waadt, którzy dawniej przyjęli służbę w armii angielskiej i z Anglii pobierali płacę, teraz otrzymali rozkaz stawienia się do dyspozycji w angielskiej służbie wojennej.

— C. k. centralna władza morska zniósła osobne rozporządzenia kwarantany wydane dla panującej w północnej Ameryce żółtej febry przeciw prowincjom z Filadelfii, Baltimore, Houston, Galveston, Port Gibson, Pensacola, Charleston, New-Orleans, Mobile, Beliza i z nad Brzegów Mississippi, gdyż według wiarogodnych doniesień żadnej niepodpada wątpliwości, że ta choroba ustala już we wszystkich portach północnej Ameryki.

(Lit. kor. austr.)

Anglia.

(Rozprawy w izbach.)

Londyn, 11. maja. Na wczorajszym posiedzeniu Izby niższej miało zgromadzenie według porządku dziennego zebrać się w komitet dla rozpoznania bilu „Societies“ przedłożonego przez p. Sotheron'a (Pod tą nazwą ogólną rozumieją takzwane „kluby pogrzebowe“, których członkowie za złożeniem rocznej składki otrzymują w razie śmierci którego z ich dziecięcia lub krewnego kosztą pogrzebu. W Anglii i Walizyi znajduje się 20 do 30,000 takich „Friendly Societies“ czyli stowarzyszeń pomocy, z których wiele liczy nawet po 300 członków a najmniej już 150. Dla niższych klas ludności stały się kluby te prawie konieczne, chociaż zresztą system ten jak i każdy inny prowadzi do różnych nadużyć, a niektórzy utrzymują o klubach pomienionych, jakoby miały być źródłem wielu nawet zbrodni. Może być zresztą, że się pomiędzy proletaryatem znalazły i takie nieszczęśliwe osoby, co w nadziei otrzymania trzech sztuk złota dopuściły się zabójstwa i własne swe dziecię zgubiły, lecz izby wypadki podobne miały być w niektórych okręgach powszechne, na to nie ma żadnego dowodu, a świadectwa obdukcyjne, sądów, członków parlamentu i innych osób wiarogodnych zbijają takie oszczerstwa. Należałoby jednak nadzorować jak najściślej podobne instytucje. Wiele klauzuli bilu p. Sotheron przez rząd popieranego, — lord Palmerston oświadczył się nawet dość niekorzystnie dla tych klubów — wydają się być ludowi ograniczeniem prawa assocyacji, i dlatego też podano niezliczone już petycje przeciw bilowi.) Mr. F. Duncombe zaproponował odesłać bil do wydziału osobnego. Po dość żywej debacie zapewnia Mr. Sotheron, że ci co w bilu jego upatrują ograniczenie praw assocyacji, nie czytali go zapewne z należytą uwagą, mimo to jednak przyzwala na przedłożenie bilu osobnemu wydziałowi i na dalsze jego rozpoznawanie. Propozycję więc p. Duncombe przyjęto.

(Zeit.)

(Anglia przysposabia wyprawę na morze Białe.)

Berl. Ztg. z 14. maja pisze: Anglia niopoprzestanie na wojnie na morzu bałtyckim, lecz posunie się nawet do wybrzeży rosyjskich najdalej ku północy położonych. Z Londynu donoszą, że w angielskich portach wojennych przysposabiają flotylę na morze białe. Komendantem tej eskadry mianują kapitana Ommanneney.

(Anglicy na morzu, Francuzi na lądzie prowadzą dowództwo.)

Londyn, 11. maja. Operacją pod Odessą kierował admirał Dundas, który stanowczo objął naczelne dowództwo nad połączonymi flotami, Francuzi zaś zatrzymują hegemonię na lądzie. Według korespondencji z Warny z d. 24. z. m. do gazety *Chronicle* mia-

no już także załatwić najdelikatniejszą ze wszystkich kwestyi, mianowicie kto ma dowodzić na czele całej armii, gdy Anglicy, Francuzi i Turcy spólnie operować będą. Omer Basza miał pułkownikowi Dieu najwyraźniej oświadczyć, że gotów jest poddać się pod rozkazy każdego generała, któremu by sprzymierzeni poruczyli naczelne dowództwo.

(W. Ll.)

(Lord Elgin w misji do Waszyngtonu. — Kopalnie złota i miedzi.)

Londyn, 9. maja. W sprawie wojny, jak sądzą, otrzymał lord Elgin, gubernator Kanady, misję do północno-amerykańskiego rządu, i za powrotem na swą posadę, uda się najprzód do Waszyngtonu.

— Srebrowy paropływ „Lady Jocelyn“ zawinął do Plymouth z pocztą z Przylądka z 2. grudnia. Potwierdza odkrycie pokładów złota w kolonii, ale jeszcze niewiadomo, czyli zysk z kopalni wynagrodzi łożoną pracę. Natomiast znajduje się w tych samych okolicach miedź podostatkiem, a prócz tego pod samą powierzchnią także platyna i drogie kamienie. Zresztą nie ważnego nie donosi ta pocztą.

Francya.

(Uchwały senatu w sprawach kolonii francuskich.)

Paryż, 8. maja. *Monitor* ogłasza organiczną uchwałę senatu o konstytucyi trzech kolonii Martinique, Guadeloupe i Reunion. Na czele rządu każdej kolonii będzie stać gubernator pod bezpośredniemi rozkazami ministra marynarki i kolonii. Gubernatorowi będzie przydana tajna rada (conseil prive consultatif). Główną podstawą wewnętrznej organizacji jest instytucja gmin, merów, adjunktów i członków rad gminnych będzie mianować gubernator. Każda kolonia ma oprócz tego radę jeneralną, której połowę członków mianuje gubernator, a połowa jest obrana głosowaniem członków rady gminy. Rada jeneralna uchwała podatki i daje zdanie swoje w sprawach kolonialnych. Zresztą pozostają dotychczasowe ustawy i rozporządzenia w mocy obowiązującej. Także dla innych kolonii mają wyjść organiczne uchwały względem ich konstytucyi. Ale już na czele dzisiaj publikowanej uchwały senatu stoi postanowienie odnoszące się do wszystkich kolonii: „Niewolnictwo niemoże być nigdy przywrócone w koloniach francuskich.“

(Zeit.)

(Ugi w opłacie portoryum dla Anglików.)

Paryż, 11. maja. *Monitor* donosi, że Cesarz rozciągnął przyzwolone wyjątkowo tylko żołnierzom francuskim zniżenie portoryum listowego także na walczące w Oryencie lądowe i morskie wojska angielskie.

Lord Cowley otrzymał przeto polecenie ze strony rządu angielskiego, ażeby oprócz podziękowania za przyjacielskie względy oświadczył oraz, że rząd jego wydał już potrzebne rozporządzenia, ażeby względem korespondencji francuskich oficerów i marynarzy zachowywano podobną wzajemność.

(Ll.)

Niemce.

(Zmiana ministra nieodmienia polityki Prus.)

Berlin, 13. maja. *Zeit* pisze: Wystąpienie pana jenerał-lieutnanta Bonin z ministeryum i powołanie hrabi Walderssee do ministeryum wojny dało prasie powód do rozmaitych pogłosek o zmianie nie tylko osób, też także i zasad całego ministeryum. Mówiono w szczególności, że p. jenerał-feldmarszałek i najwyższy szambelan hr. *Dohna* otrzymał polecenie utworzenia nowego gabinetu, w którym on sam ma objąć prezydium a terazniejszy poseł przy sejmie związkowym w Frankfurcie p. Bismark-Schönhausen ministeryum spraw zewnętrznych.

Nieuważaliśmy za rzecz stosowną wspominać o tych pogłoskach, bo niewiedzieliśmy nic, coby je potwierdzić mogło. Dzisiaj oświadcza *Korespondencya pruska*, że wspomniane pogłoski są całkiem bezzasadne. Tem samem ustępuje wszelkie wnioski, które przywiązywano do domniemanej zmiany ministrów i któremi przypuszczano nowy kierunek polityki pruskiej.

Niewiadome nam bliższe powody wystąpienia pana ministra wojny; wątpimy jednak, jakoby było wywołane zmianą zaszłą w politycznem stanowisku Prus. Po podpisaniu ze strony Prus protokołu wiedeńskiego z d. 9. kwietnia, po zawarciu konwencji z Austryą i zakomunikowaniu tej konwencji rządowi niemieckich państw związkowych, jest podstawa polityki Prus tak jasna i pewna, że bez zajścia nadzwyczajnych i nieprzewidzianych stosunków zmianę jej uważamy za niepodobną.

Jak skrzętna jest polityka konjekturalna i jak daleko się posuwa w swych przedwczesnych wnioskach, przekonaliśmy się znowu przy tej sposobności. Paryscy korespondenci do dzienników niemieckich donosili o nieprzyjemnych wrażeniach wywołanych w Tuileryach wystąpieniem pana Bonin, zapewniano nawet na seryo, że założony z rozkazu Cesarza obóz pod St. Omer jest demonstracją przeciw Prusom i odpowiedzią na wystąpienie ministra wojny. Wnioski te są wcale mylne; przeciwnie bowiem mówi wszystko za tem, że rząd francuski, niewyjmując osoby samego Cesarza, nieustał pokładać zaufania w szczeroci i stałości polityki pruskiej.

Jakkolwiek p. Bonin na stanowisku swoim umiał sobie zjednać wysokie poważanie, nie był on jednak reprezentantem polityki pruskiej i jako minister wojny nawet nim być niemógł. Stanowisko Prus na zewnątrz niezawisło zresztą od pozostania lub wystąpienia pojedynczego ministra, lecz od samego króla.

(Sprostowanie pogłosek o przesileniu gabinetu pruskiego.)

Berlin, 13. maja. Pruska koresp. prostuje pogłoskę o przesileniu ministerjalnym następującymi słowy:

„Tutejsze „biuro korespondencyjne“ zajmuje się od kilku dni pogłoskami o mających nastąpić zmianach w ministerjum państwa, mianowicie o wystąpieniu prezydenta ministrów i o utworzeniu nowego gabinetu pod kierunkiem pana Feldmarszałka hrabi Dohna. Jesteśmy upoważnieni oświadczyć, że wszystkie te pogłoski są całkiem bezzasadne.“

— Jenerał hrabia Waldersee przybył tu przedwczoraj zrana z Frankfurtu n. M. i miał jeszcze przedwczoraj posłuchanie u Jego Mości króla. Wczoraj przedpołudniem był jenerał w urzędowej wizycie u pana prezydenta ministrów barona Manteuffel. (*Abbl. W. Z.*)

Rosya.

(Wyciąg z raportu do głównodowodzącego czynną armią 10. księcia Warszawskiego hrabi Paszkiewicza Erywańskiego, od jenerała-adjutanta barona Osten-Sackena 1go, z dnia 10. (22) kwietnia 1854 roku Nr. 280.)

Dnia wczorajszego eskadra nieprzyjacielska, w liczbie sześciu trzech-mostowych, trzynastu dwóch-mostowych okrętów liniowych i i dziewięciu parostatków, podeszła pod Odesę i stanęła na pozycji, prawem skrzydłem naprzeciw baterji nr. 1szy, na trzy wersty od brzegu.

Około godziny 4tej popołudniu, admirałowie Dundas i Hamelin przez parlamentarza przysłali do mnie w angielskim i francuskim języku, jednakowo brzmiące, zuchwałe, na kłamstwie osnowane pismo z żądaniem, ażeby wydane im były znajdujące się w Odesie angielskie, francuskie i rosyjskie statki. Pismo to, jak zapewne spodziewali się sami, zostawiłem bez odpowiedzi.

Dziś o godzinie w pół do 7mej z rana dziewięć parostatków nieprzyjacielskich, z tych jeden 54-działowy a ośm po większej części 32-działowych, przeszedłszy bez wystrzału mimo 1. czyli prawej baterji, atakowały kolejno dalsze pięć baterji, strzelając czasami i na miasto, nareszcie obrócili się wszystkie na szóstą czyli lewą baterję, zbudowaną na końcu praktykanckiej grobli, złożoną z czterech dział 24-funtowych, do parostatków przyłączył się potem okręt liniowy szrubowy o 84rech działach.

Nieprzyjaciel korzystając z wielkiego kalibru dział swoich, mianowicie 68nio- i 96cio-funtowych bombowych dział, niepodchodził na bliską metę i dlatego nasze baterje 4ta i 5ta, odleglejsze, mały udział miały w boju, chociaż się znajdowały pod strzałami; ale 6ta czyli lewa baterja pod kierunkiem praporszczyka Szczegolewa walczyła z początku czterma, a potem dwoma armatami, pod krzyżowym ogniem nieprzyjacielskich statków przez godzin sześć, a w ostatniej chwili przeciw więcej niż trzystu-pięćdziesięciu działom. Baterja ta umilkła i waleczny praporszczyk Szczegolew wtedy dopiero wyprowadził kanonierów, gdy przytykające ku tyłom baterji, stojące w przystani statki i części jej parapetu objęte zostały płomieniem. Spokojność i abnegacja jego przelały się w kanonierów, i przed końcem jego walki trzy parostatki nieprzyjacielskie wzięte były na linę holowniczą.

Sam będąc świadkiem tak rzadkiego męstwa, z danej mi władzy, powitałem szczególnie odznaczających się niższych stopni wspomnianej baterji kawalerami znaku wojennego orderu a mniemam, że praporszczyk Szczegolew zasługuje na szczególną nagrodę.

Tymczasem nieprzyjacielskie parostatki żelazne, niepotrzebujące wielkiej głębokości wody, dla rozbicia praktykanckiej grobli, nad spodziewanie podpływały blisko brzegu, a jeden z nich oddzielił się ku przedmieściu „Peresep“ z łódkami wiosłowymi, które racami kongrewskimi zapalały nasze statki w praktykanckiej przystani i budynki na wspomnionem przedmieściu. Wojska znajdujące się na tych łodziach, próbowały wylądować, ale powitane kartaczami z czterech armat polowych rezerwowej nr. 14 baterji 5tej dywizji artylerji pod zastaną sześciu kompanii rezerwowego i zapasowego batalionu Tomskiego i rezerwowego batalionu Koływańskiego strzeleckich pułków, postawionych w zasadce, uciekły ku łodziom i ści-gane kulami znaczną poniosły stratę.

Następnie liniowe okręta nieprzyjacielskie odłączyły się od linii i podchodziły ku wili jenerała Lüdersa, dla otwarcia w tym kierunku ognia, ale spotkane wystrzałami z baterji nr. 1, 2. i 3., strzelały się z nimi i wracały nazad, co kilka-razy powtarzały.

Bój ciągnął się około dwunastu godzin, a o godzinie siódmej wieczorem, nieprzyjacielskie okręta liniowe i parostatki pociągnęły z lewego skrzydła naszego ku swojej pozycji, okręt zaś liniowy, stojący naprzeciw 1., 2. i 3. baterji cofnął się z pod wystrzałów.

Artylerja nieprzyjacielska, pomimo wyzsości kalibru, nie miała powodzenia. Baterje nasze doskonale postawione, nie niestraciły, wyjąwszy 6tą. Wszystkiego zabito nam niższych stopni czterech ludzi i raniono: zostającego w artylerji podpułkownika Meszczerzkiego i niższych stopni 105 ludzi; kontuzję poniosło szeregowych dwunastu.

Wojska uczestniczące w boju i stojące w odwodzie, walcząc za wiarę, Cesarza i honor Rosji, tchnęły nieustraszonnością i wzorową gorliwością. (*Gaz. Warsz.*)

— Rozkazem cesarskim za odznaczenie się w bitwie przeciw Anglikom i Francuzom praporszczyk 14tej brygady artylerji rezerwowej, baterji nr. 14 Szczegolew, awansowany został z prapor-

szczyka na podporucznika, z podporucznika na porucznika, z porucznika na sztabs-kapitana, ze starszeństwem od dnia 10. kwietnia.

— Najjaśniejszy Pan, w skutek uznania rady kawalerskiej, w nagrodę przykładowego męstwa i poświęcenia, okazanych dnia 10. kwietnia r. b. przy napadzie uczynionym na miasto Odesę, przez połączone floty angielską i francuską, raczył mianować kawalerem orderu św. Jerzego klasy IV., sztabs-kapitana rezerwowej baterji nr. 14., piątej dywizji artylerji Szczegolewa.

— W ukazie najwyższym, w dniu 23. marca wydanym do rządzącego senatu za własnoręcznym Jego Cesarskiej Mości podpisem, wyrażono: „Odwoławszy Naszego ministra pełnomocnego przy dworze Teherańskim, rzeczywistego radcę stanu Dołgorukiego, na własne jego żądanie, od tej posady, najmiłościwiej mianujemy go radcą tajnym. (*Gaz. Warsz.*)

Księstwa Naddunajskie.

(Doniesienia z nad-Dunaju. Sulina zasypana; ucie na Kilię. — Przechód wojsk.)

Galacz, 28. kwietnia. Urzędowy raport rosyjskiego komendanta dywizji jenerała Uszakowa potwierdza podaną już dawniej wiadomość, że ujście Suliny obecnie zupełnie jest zasypane, natomiast ujście Kilia oczyszczono, a wysokość wody wynosi w tem miejscu 11 $\frac{1}{2}$ stóp angielskich. Wszystkie okręta znajdujące się w portach naddunajskich, którym pozwolono w przeciagu ośmiu dni z ładunkiem wypłynąć na morze, muszą przeto udawać się na Kilię. Austriacki kapitan Elia Radimiri, który miał na piśmie pozwolenie odpłynąć ujściem Suliny, zatrzymany został dnia 24. od straży nadbrzeżnej i musiał wracać na Kilię.

Gazeta Krousztdzka donosi z Galacz pod dniem 4. maja, że oddział połączonych flot zupełnie zniszczył rosyjskie baterje wybrzeżne nad ujściem Suliny.

Z Jas piszą pod dniem 5. maja, że od 1go b. m. znowu zaczęły się przechody wojsk rosyjskich. Do dnia 5. przeszło przez Jasy trzy pułki korpusu dragonów, każdy po 800 do 1000 żołnierzy i kilka-set Czerkiesów. Wszystkie te wojska udają się do Wołoszczyzny. — Dodatek do Gazety mołdawskiej zawiera buletyn o zwycięstwie, które odniosła artylerja rosyjska w Odesie nad połączonymi flotami. (*A. B. W. Z.*)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 16. maja. Z Tryestu donoszą telegrafem, że pod Prewezą znajduje się 5 tureckich, jeden angielski i dwa francuskie okręta wojenne. Z Epiru i Tessalii nie ma żadnych wiadomości ważniejszych. Trzy rosyjskie okręta wojenne sprzedane rządowi greckiemu stały ciągle w Santa Croce niedaleko Raguzy; zdaje się że je obserwuje tam jedna fregata francuska. (*L. k. a.*)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Bocheńskim.)

Bochnia, 5. maja. Według doniesień handlowych podajemy średnie ceny cerealiów i innych artykułów, jakie były w kwietniu na targach w Bochni, Wieliczce, Wojnicz i Brzesku: korzec pszenicy 12r.40k.—13r.18k.—13r.20k.—12r.54k.; żyta 11r.9k.—12r.—11r.12k.—11r.; jęczmienia 8r.48k.—10r.20k.—8r.30k.—9r.; owsa 5r.11k.—5r.2k.—5r.—5r.9k.; ziemniaków 4r.12k.—3r.36k.—4r.10k.—4r.24k. Cetrar siana 1r.7k.—1r.—1r.24k.—0.; nasienia konieca w Bochni 33r. Sąg drzewa twardego 7r.—7r.32k.—8r. (z dowozem) —6r.54k., miękkiego 5r.—6r.24k.—6r.20k.—5r.24k. Funt mięsa wołowego 4 $\frac{1}{5}$ k.—5k.—5 $\frac{1}{2}$ k.—4 $\frac{3}{4}$ k. Garniec okowity 2r.24k.—2r.—1r.50k.—1r.36k. m. k.

Kurs lwowski.

Dnia 18. maja.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	6	15	6	18
Dukat cesarski	6	19	6	22
Półimperyal zł. rosyjski	10	51	10	56
Rubel srebrny rosyjski	2	6 $\frac{1}{2}$	2	7 $\frac{1}{2}$
Talar pruski	2	3	2	4
Polski kurant i pięciozłotówka	1	31	1	32
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	92	—	92	10

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 18. maja 1854.

	złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	—	—
Przedano „ „ 100 po	92	18
Dawano „ „ za 100	91	48
Żadano „ „ za 100	—	—

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 15. maja.

w przecięciu

Obligacye długi państwa	5 $\frac{0}{10}$	za sto	86 $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{16}$ 86	86 $\frac{1}{16}$
detto z r. 1851 serya B.	5 $\frac{0}{10}$	„	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5 $\frac{0}{10}$	„	—	—
Obligacye długi państwa	4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$	„	77 $\frac{3}{8}$ $\frac{1}{2}$	77 $\frac{7}{16}$
detto detto	4 $\frac{0}{10}$	„	70 $\frac{1}{8}$	70 $\frac{1}{8}$
detto z r. 1850 z wypłatą	4 $\frac{0}{10}$	„	—	—
detto detto detto	3 $\frac{0}{10}$	„	—	—
detto detto	2 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$	„	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834	—	„	—	—
detto detto z r. 1839	—	„	123 $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$	123 $\frac{1}{4}$
detto detto z r. 1854	—	„	93 $\frac{7}{16}$ $\frac{1}{4}$ 93 92 $\frac{7}{8}$	93 $\frac{1}{8}$ 93 $\frac{3}{16}$

Obl. więd. miejskiego banku	2 1/2%	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5%	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%	—	—
detto krajów koron.	5%	—	—
Akeye bankowe	1218	1219	1219
Akeye n. a. Tow. eskp. na 500 zlr.	—	—	—
Akeye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 zlr.	2152 1/2	2147 1/2	2142 1/2
Akeye kolei żel. Głognickiej na 500 zlr.	—	—	—
Akeye kolei żel. Edynburskiej na 200 zlr.	—	—	—
Akeye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 zlr.	—	—	277
Akeye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 zlr.	552	551	550
Akeye austr. Lloyda w Tryeście na 500 zlr.	—	—	600
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 zlr.	—	—	—
Renty Como	—	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 15. maja.		w przecięciu	
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	—	2 m.
Augsburg za 100 zlr. kur.	136 1/2	1/8 3/8 l.	136 3/8 uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 1/2 fl.	136	136 l.	136 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	101	100 3/4 1/2 5/8 l.	100 5/8 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	—	2 m.
Liwna za 300 lire toskań.	132 3/8	—	132 3/8 2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	13.19	18 17 16 15 14 16 l.	13.16 2 m.
Lyon za 300 franków	—	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	133 5/8	—	133 5/8 2 m.
Marsylia za 300 franków	—	—	2 m.
Paryż za 300 franków	160 3/4	5/8 1/2 1/8 l.	160 5/8 2 m.
Bukareszt za 1 zloty Para	—	—	T. S.
Konstantynopol za 1 zloty Para	—	—	T. S.
Cesarskie dukaty	—	—	40 1/8 Agio

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 16. maja o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam — l. Augsburg 137 1/8 l. Frankfurt 137 l. — Hamburg 102 l. Liwna — l. Londyn 13 22 l. Medyolan 134. Paryż 162 l.

Obligacye długi państwa 5% 85 3/4 — 85 7/8. Detto S. B. 5% 107 — 108. Detto 4 1/2% 77 — 77 1/4. Detto 4% 69 1/2 — 69 3/4. Detto z r. 1850 z wypłata 4% 89 — 90. Detto z r. 1852 4% 88 — 88 1/2. Detto 3% 57 — 57 1/4. Detto 2 1/2% 43 1/4 — 43 1/2. Detto 1% — —. Obl. indemn. Niż. Austr. 5% 85 — 85 1/4. Detto z krajów kor. 5% 84 1/4 — 84 1/2. Pożyczka z r. 1834 229 — 230. Detto z r. 1839 122 3/4 — 123. Detto z 1854 92 1/4 — 92 3/8. Oblig. hank. 2 1/2% 57 1/2 — 58. Obl. lom. wen. pożyce. z r. 1850 5% 104 — 105. Akc. bank. z ujma 1215 — 1218. Detto bez ujmy 1050 — 1052. Akeye bankowe now. wydania 953 — 955. Akeye banku eskomp. 94 — 94 1/2. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda 213 3/8 — 213 1/2. Detto Głognickiej — —. Detto Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej 272 — 274. Detto Tyrnawskiej 1. wydania — —. Detto 2. wydania — —. Detto Edynbursko-Neustadtzkiej 55 1/2 — 56. Detto żeglugi parowej 545 — 548. Detto 11. wydania —. Detto 12. wydania 535 — 537. Detto Lloyda 595 — 600. Detto młyna parowego wiedeń. 144 — 146. Renty Como 13 — 13 1/8. Esterhazego losy na 40 zlr. 84 1/2 — 85. Windischgrätz losy 29 1/2 — 29 1/4. Wala-stein losy 29 1/2 — 29 3/4. Keglevicha losy 10 1/8 — 10 3/8. Cesarskich ważnych dukatów Agio 41 1/4 — 40 1/2.

(Kurs pieniężny na giełdzie więd. d. 16. maja o pół do 2. popołudniu.

Ces. dukatów steplowanych agio 41 1/4. Ces. dukatów obrączkowych agio 40 3/4. Ros. imperyały 10.52. Srebra agio 36 1/4 gotówką.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 18. maja.
Obligacye długi państwa 5% 84 5/8; 4 1/2% —; 4% —; 3% z r. 1850. —; wylosowane 3% —; 2 1/2% —. Losy z r. 1834 —; z r. 1839 121 3/4. Więd. miejsko bank. —. Akeye bank. 1200. Akeye kolei półn. 2122 1/2. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budwejskie 271. Dunajskiej żeglugi parowej 538. Lloyd 590. Galic. l. z. w Wiedniu —. Akeye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego á 500 zlr. 467 1/2 zlr.
Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg 138 1/2 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 138 l. 2. m. Hamburg 102 5/8 l. 2. m. Liwna 134 1/8 p. 2. m. Londyn 13.28 1/2. l. 3. m. Medyolan 136. Marsylia — l. Paryż 162 7/8 l. Bukareszt 204. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. 104 1/2. Pożyczka z roku 1852 —. Oblig. indemn. —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 18. maja.
PP. Stonecki Leopold, z Podhajezyk. — Strachocki Józef, z Rudnik. — Czermiński Stanisław, z Albigowa. — Wasylko Jordaki, z Wiednia. — Grohmann Franciszek, c. k. starosta obw., z Czortkowa. — Piwocki Karol, c. k. przełożony obw., z Tarnopola. — Kriegshaber Antoni, c. k. komisarz obwodowy, z Przemysła.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 18. maja.
P. Niezabitowski Napoleon, do Nakla.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 18. maja.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	27 8 06	+ 13°	+ 20°	wschodni	pogoda
2 god. pop.	27 8 06	+ 20°	+ 13°	"	"
10 god. wie.	27 7 6	+ 14°		"	"

T E A T R.

Dziś: oryginalna komedia w 4 aktach J. Korzeniowskiego, p. n.: „Pani Adamowa, czyli: Plochość ukarana.“

O s o b y:

Pani Adamowa	JPani Aszperger.
Hrabia Zbieki	JP. Linkowski.
Alfred Romiński	JP. Kaliciński.
Karol Łącki	JP. Szturm.
Joachim	JP. Rejmers.
Antoś	JP. Woźniakowski.
Kapitan	JP. Ulrych.
Pan Leon, sąsiad	JP. Lauvernay.
Pani Pułkownikowa	JP. Rutkowska.
Jej sąsiadka	JP. Gołębiowska.
Kasia	JP. Linkowska.
Komisarz	JP. Eker.
Kamerdyner	JP. Baczyński.
Lokaj pani Adamowej	JP. Natorski.
Lokaj Karola Łąckiego	JP. Krupicki.

Goście. — Scena w stolicy.

K R O N I K A.

Czternasta składka na wsparcie ubogich. (Dokończenie. Ob. Nr. 114 G. Lw.) Złożyli: PP. Ilinde Weinstein 20k., S. Kosel 15k., J. Pops 6k., A. J. Gerfel 6k., J. Stark 8k., C. Sawańczuk 10k., P. Fischer 6k., S. J. Pineles 4k., J. Fiek 4k., J. Schleicher 4k., S. Rappaport 6k., B. Frenkel 15k., Joanna Latinik 24k., Kroebeł 24k., M. Łagodzińska 7k., L. Gozkowska 3k., L. Lucka 4k., K. Winnicki 4k., S. Silbermark 1r., gr. kat. urząd parafialny 3r., hrabina Komorowska 2r., baron Pratobevera c. k. kapitan 2r., Possinger 30k., Kristofori 20k., M. Postler 1r., Dr. Dubs 30k., Ch. Karpf 30k., Kieferbaum 20k., J. Lucka 1r., H. Lassokay 20k., A. Romaszkan 1r., N. A. Bozewicz 40k., Skarzyński 20k., Sternberg 40k., J. Spiel 10k., H. Anhauch 4k., Ch. Schreiber 4k., M. Grünberg 2k., D. Rosenbusch 6k., S. Altmann 10k., D. Fünkel 4k., Pordes 20k., D. Jakubek 1r., F. Zsmer 15k., J. Deichinger 20k., F. Zach 6k., Reiche 6k., J. Nathansohn 6k., O. L. Horowitz 1r.7k., N. Latciner 20k., M. S. 30k., L. Nechele 18k., A. L. Garten 8k., S. Schrenzel 18k., M. M. Mondis 18k., M. Jolles 4k., Rubin Atlas 10k., A. Dzierżyński 1r., J. Langner 20k., G. Harnwolf 1r., J. Nikorowicz 1r., J. Tr. 30k., F. Krymski 10k., J. hr. Łoś 20k., W. W. M. 20k., Stasiniewicz 20k., Czortkower 12k., Osiecka 20k., L. 10k., Langer 20k., Bratkowska 20k., Nowotny 12k., Schörner 12k., Ch. A. Frenkel 10k., R. Geser 2k., F. Soss 4k., Elije 2k., F. Schor 6k., N. N. 2k., J. Fried 1r.24k., A. Nowicki 30k., K. Czaprński 16k., A. Krajewski 10k., F. Zeleski 20k., Dobrowolski 10k., J. Pelzel 20k., N. N. 10k., N. 4k., S. Bendel 40k., J. Herzer 1r., J. Titz 1r., A. Titz 30k., N. N. 6k., Sch. Linzer 5k., M. Pell 4k., M. Weischnitzer 10k., J. Oimütz 4k., M. Hulles 20k., Ch. Rajs 6k., K. Menkes 8k., J. L. Zeller 1r., Eisig Rappaport 38k., Nikorowiczowa 12k., Pogłodowski 20k.

Razem ze składki XIV. . . . . 76 zlr. 4 3/4 kr.

Łącznie z dawniejszą (Ob. N. 113 G. L.) . . . . . 1739 zlr. 13 kr.

Wynosi ogółem . . . . . 1815 zlr. 17 kr.

— We wszystkich urzędach pocztowych monarchyi austr. oddano w marcu r. b. 3,785,000 listów. Suma ta przewyższa oddaną w marcu r. 1853 liczbę listów o 475,800, w marcu 1852 o 742,400, a w marcu 1851 nawet o 1,167,800. Nawet w porównaniu z lutym r. b. okazuje się powiększenie o 298,700 sztuk listów.

— Zdaniem „Korespondenta Hamburgskiego“ są fortyfikacye Sweaborg'a tak silne, że niepodobna nawet i myśleć o ich zdobyciu. Pierwsze fundamenta do twierdzy Sweaborg położyl hrabia Ehrensvärd roku 1749. Z kosztem niezmiernym zatarasowano wszystkie wniścicia zarzuciwszy je ogromnemi bryłami twardego kamienia, na jakim Finlandyi nie zbywa, i tym sposobem przecięto drogę wodną dla większych okrętów, a grupę pięciu obok położonych wysp skalistych zmieniono na twierdzę pierwszego rzędu. Gustavsvärd, wyspa najwięcej ku południowi wysunięta, jest niejako kluczem do tej twierdzy. Między Gustavsvärd i wyspą Bak ciągnie się szlak wodny w tak niewielkiej szerokości, że czasami jeden tylko okręt może płynąć tamtędy. Przepłynawszy tę cieśninę rozszerza się znów morze w obszerną kotlinę, przestronna nawet dla floty najliczniejszej, otoczona zewsząd wyspami skalistemi, i zabezpieczającą okręta przeciw burzy morskiej i przewagi nieprzyjaciela. Niedaleko od Gustavsvärd ku stronie północnej leży wyspa Wargör strychująca działami swemi morze od strony zachodniej. Obok Wargör w kierunku wschodnim znajduje się wyspa Stora Ostravartö, której baterye strychują wielką kotlinę, a po stronie północnej tych wysp leżą wyspy Westensvartö i Lite-Ostravartö. Wspomnieć jeszcze należy o małej wyspie Lennan położonej pośród tej grupy wysp i uzupełniającej niejako ich ufortyfikowanie. Szlak wodny między wyspą Bak i Gustavsvärd trudny był do zdobycia jawnym atakiem, zwłaszcza, że skały granitowe oparły-by się nie tylko granatom lecz nawet i bombom. Wszakże dla statków mniejszych, a mianowicie dla floty szkopułowej (Scherenflotte) znajdują się inne dogodne szlaki wodne wiodące między wyspami skalistemi i z ominięciem wyspy Gustavsvärd. Lecz i te statki musiałby się jeszcze mieć na ostrożności przed baterjami na Stora i Lite-Ostravartö, których działa strychują zupełnie pominiętą kotlinę. Inne fortyfikacye na fińskich wybrzeżach są już mniej ważne i pochodzą prawie wszystkie z czasów dawniejszych, kiedy jeszcze broń artyleryjna nie miała takiego zniszczenia. Wybrzeża zresztą północne fińskiej odnogi morskiej składają się w całej swej wzdłuż przestrzeni aż do Wiborg ze skał granitowych rozpadających się u brzegu na większe i mniejsze ostrowy, zaczem też potrzeba najprzód postarać się o rotmanów obznajomionych dobrze z miejscowością, i możnaby ich znaleźć zapewne tylko w samej Finlandyi. Z liczby trzech rosyjskich portów wojennych: Kronsztadu, Sweaborgu i Rewlu, jest ostatni bezsprzecznie najmniej warowny.